

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 jutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Neželeni listi se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. Lastnik konsorcijskega lista „Edinosti“ — Tiskarna „Edinosti“, vpisane družbe z omejenim odgovorom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.
Naročnina znaša: Za celo leto K 31-20
Za pol leta 15-60
za tri mesece 7-80
za nedeljsko izdajo za celo leto 6-20
za pol leta 3-00

Zvezna armadna poročila.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 17. (Kor.) Uradno se razglša: 17. oktobra 1917.

Na naši vzhodni fronti in v Albaniji je mestoma oživilo bojno delovanje.

V odseku Sv. Gabrijela so bili italijanski bunki zopet odbiti.

Načelnik generalnega štaba.

NEMSKO.

BEROLIN, 17. (Kor.) Veliki glavni stan, 17. oktobra 1917.

Zapadno bojišče. — Armada kraljeviča Rupprehta: V Flandriji se je povzpela topovski boj od poplavljenega ozemlja Ysera do Lysa včeraj zopet do znatne sile. V posameznih odsekih je bila moč ognja stopnjena že zvečer, danes jutraj na vsej fronti. Razven poizvedovalnih bojev, ki so bili tudi med prekopom La Bassée in Scarpe številni, ni prišlo do bojnih bojev. — Armada nemškega cesarjeviča: Topovski boj severovzhodno Soissona se je včeraj razširil in je bil od časa do časa zelo srdit; nadajeval se je tudi ponoči. V zapadni Sampanji, v Argonah in na vzhodnem bregu Meze je doseglo topovsko delovanje istotako večjo šrilitost kakor v zadnjih dneh. — Včeraj je bilo sestreljenih 10 sovražnih letal in 1 privezni balon. Poročnik Bilow je sestrelil 23. poročnik Boehme 20. nasprotnika. Naši letalci so zopet z velikim uspehom napadli Dinkirchen. V odgovor na meta-nemška mesta smo obmetali z bombami v francoskem operacijskem ozemlju nahajajoče se mesto Nancy. Posledica so bili večji požari.

Vzhodno bojišče. — Naše čete so včeraj premagale sovražne sile, ki so se branile na polotoku Sworbe. Otok Oesel je s tem popolnoma v naši posesti. Plen narašča. Včeraj je bilo privedenih nad tisoč ujetnikov. Naše pomorske sile so imele severno Oesela in v Rissem zalivu z ruskimi rušilci in topničarkami boje, ki so se končali za nas ugodno. Sovražne ladje so bile brez lastnih izgub prisiljene, da so se obrnile. Mornarški zrakoplovi so metali bombe na Pernov in povzročili tamkaj velike požare. — Na fronti na kopnem je bojno delovanje na več točkah znatno oživilo. Napredujoči oddelki Rusov so bili pregnani.

Macedonska fronta. — Nobenih večjih bojnih dejanj.

Prvi generalni kvartirni mestni ni. Ludendorff.

BOLGARSKO.

SOFIJA, 15. (Kor.) Generalni štab poročila: Macedonska fronta: Zivahnejši topovski ogenj v jezerskem odseku, v dolini Cerne in na Dobrem polju. V dolini Strume živahno topovsko delovanje. — Fronta v Dobrudži: Pri Tuldži živahno topovski ogenj. Močen sovražni poizvedovalni oddelek, ki se je na več čolnih položajih približal desnemu bregu Donave, je bil pregnan z ognjem.

SOFIJA, 16. (Kor.) Generalni štab poročila: Macedonska fronta: Na več delih fronte živahno topovski ogenj. Zivahno letalsko delovanje v dolinah Vardarja in Strume. Vzhodno Vardarja za nas uspešni patruljni boji, tekom katerih smo napravili ujetnike. — Dobrudža: Pri Tuldži in Isaceji pičlo bojno delovanje.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Italijansko poročilo.

16. oktobra. — Na trentinski fronti znatno bojno delovanje. Severno Lenzena so bile sovražne patrulje pogane v beg. Na koroških in julijski fronti med Parabo in Rombonom običajne topovske akcije. Močen ogenj na Banjski planoti proti prvim črtam in zaledju. Na Krasu običajno streljanje.

DOGODKI NA MORJU.

BEROLIN, 17. (Kor.) Wolfiov urad poročila: Podvodnik „U 39“ je pod vodstvom kapitana Forstmanna potopil pred Gibraltarjem 5 dragocenih parnikov, skupno nad 20.000 ton. Tekom 3 dni potopili parniki so imeli na krovu 31.500 ton premoaga, od

PODLISTEK.

Millionar, ki je izginil.

Roman. Francoski pisatelj Evgen Chavotte.

— Kaj dobim tam, ne vem, tem bolje pa vem, kaj sem izgubil, — je dejal. — Nadomestila za št. 3 ne najdem tako kmalu. To je bil dečko! Roke kot iz jekla! . . . in tako ognjevit! . . . in tako mladostno krepak! Iz tega človeka bi se bilo dalo kaj napraviti. Vzel sem ga v Mesini s fregate „Etoile“, ki je prišla ravno s Francoskega. Bil je res kremenit dečko! Niti osemnajst let še ni imel, pa je umiril že dva človeka, ko ga je sodišče poslalo semkaj na morski zrak.

Admirala ni posebno zanimala ta stvar, zato je mirno zajtrkoval dalje in dejal:

— Že dobro, le pojdi in daj si nakazati

tega nad 26.000 ton za zimsko potrebo Italije.

Vesti iz Rusije.

Oklic delavsko-vojaškega sveta na armado in mornarico.

PETROGRAD, 16. (Kor.) Izvrševalni odbor delavsko-vojaškega sveta je izdal na vojake in oficirje armade in mornarice oklic, v katerem jih pozivlja, da naj se proti novemu udarcu, s katerim ogroža sovražnik Rusijo, postavijo krepko v bran. Delavsko-vojaški svet da bo s svoje strani storil vse možno, da zaledje ne bo zaostajalo za fronto. Poziv končuje z zagotovilom, da bo delavsko-vojaški svet storil vse, da se vojna ne bo nadaljevala niti dan dalje, kakor bo neobhodno potrebno.

Otvoritev predparlamenta.

PETROGRAD, 16. (Kor.) Otvoritev predparlamenta je bila odgojena na 20. t. m. Vlada je pozvala vse ministre, da naj predložijo listo nučnih zakonskih načrtov, posebno v agrarnem vprašanju, ki je zavzelo v zadnjem času zelo resen značaj.

Ruske priprave za zimsko vojno.

PETROGRAD, 16. (Kor.) Da bo mogoče bolje nadzirati preskrbovanje armade tekom zimske vojne, je odposlal vojni minister v vsako armadno področje posebne komisarije intendanture.

Angliška spodnja zbornica.

LONDON, 16. (Kor.) Zbornica se je po polnočnih počitnicah zopet sešla. Zakladnik kancelar Bonar Law je izjavil, da bo v kratkem predložil zakonski načrt o ustanovitvi ministrstva za letalstvo. Zakon, ki zagotavlja vladi kontrolo nad vsemi v Veliki Britaniji odkritimi petrolejskimi vrelci, je bil sprejet v drugem čitanju.

BEROLIN, 17. (Kor.) Glasom „Vossische Zeitung“ je angleški zbornici predloženi material zelo obsežen. Na prvem mestu se nahaja osnutek volilne reforme. Dosedanji volilni način bo znatno demokratiziran. Za prihodnje dni je pričakovati pri razpravljanju novih vojnih kreditov važnih izjav o vojnem položaju in istočasno o stališču alirancev glede mirovnega vprašanja.

Francoski ministrski svet.

PARIZ, 15. (Kor.) Popoldne se je vršil ministrski svet, na katerem je Painlevé poročal o rezultatu preiskave, ki je bila uvedena vsled obdolžitve glede izdajanja vojaških in diplomatičnih listin sovražniku. Vlada je sklenila, da ne bo posegala v delokrog sodnih oblasti, ki bodo postopale popolnoma neodvisno.

Bolgarsko sobranje.

SOFIJA, 15. (Kor.) Sobranje se je sestalo danes k izrednemu zasedanju. Ministrski predsednik Radoslavov je otvoril zasedanje s prečitanjem prestolnega govora, ki se spominja umrle kraljice Eleonore, obiska cesarja Viljema v Sofiji, pa pečeve mirovne akcije in kraljevega odgovora. Prestolni govor opozarja končno na razne zakonske načrte, ki bodo predloženi zbornici, med drugimi predloga o ustanovitvi medicinske fakultete v Sofiji.

Cesar Viljem — turški maršal.

CARIGRAD, 16. (Kor.) Sultan je imenoval cesarja Viljema za maršala otomanske armade.

Poslanska zbornica.

DUNAJ, 17. (Kor.) Odgovarjaje na vprašanje Poljakov, Unio Latine in Rusinov glede sporazuma z brambnim ministrom izdanega rezervatnega odloka vojnega ministrstva, ki odreja, da se moštvo nemške narodnosti ne sme uvrščati v gotove, za soško armado določene formacije, je brambni minister Czapp konstatiral, da je bil ta odlok izdan vsled eksplozije v Steinfeldu 17. julija t. l., ki je zahtevala zvišanje stražnih kontingentov v Steinfeldu in zamenjavo takega moštva, ki ni bilo sposobno za tamkajšnje težavno in odgovorno stražno službo. V to svrhu je bilo treba poseči po moštvo nemške narodnosti že radi tega, ker mora biti to

od gubernatorja nadomestilo, če ne ujamejo ubežnika.

Ko je paznik hotel oditi, je pogledal mimogrede skozi okno, ki je bilo obrnjeno proti pristanišču.

— Glej, glej! — je dejal, — mislim, da mi ne bo treba hoditi h gubernatorju. Vidim, da prihaja semkaj čoln, ki mi, kakor se mi vse zdi, prinaša mojega ubežnega pitca.

Tudi vojvoda je pogledal skozi okno.

To je brez dvoma kurir, ki mi ga pošilja iz Toulona.

— Milostni gospod, ali na dnu čolna vidim zvezanega tudi človeka, ki ga prav dobro poznamo, — je odgovoril veslaški mojster.

— Potem pa pojdi in sprejmi svojega moža ter izplačaj nagrado za ujetje, — je ukazal admiral.

— In obnemim sporočim tudi orožnemu mojstru, da pripravi vse za ono malo ce-

moštvo sposobno, da se sporazume z nemškim prebivalstvom v bližini Steinfelda. V svrhu takojšnje dobave sposobnih ljudi je bilo treba to moštvo izvesti od uvrščanja v gradbene stotine za soško armado, ki so postale istočasno skrajno mizne in potrebne. Minister je prosil zbornico, naj opusti tozadevno razpravljanje v plenu in in je odločno zavrnil trditve, da se četam nemške in ogrske narodnosti prizanaša na škodo drugih narodnosti. Predvsem je treba konstatirati, da je glede kravih izgub te vojne prebivalstvo nemške narodnosti naše domovine vse prej kakor na zadnjem mestu. Posebno ob Soči se bojujejo istočasno čete nemške in ogrske narodnosti kakor take drugih narodnosti, izvršni uspehi naših čet na vseh frontah, posebno ob Soči, so edinele sad plodonosnega delovanja vseh in vestnega izpolnjevanja dolžnosti vsakega posameznika, ne glede na njegovo narodnost. Minister je opozarjal na zadnja poročila enajste soške bitke, ki ponovno splošno hvajajo čete in je pripomnil: Med posameznimi četami skupinami, ki so bile včasih pohvaljene posebej, zamorejo nemške in madžarske čete poleg takih vseh drugih narodnosti zadrževati s ponosom, da so si zopet priborile posebno in trajno slavo. Minister je prosil končno, naj se ob razmerah teh težkih časov opusti vsako razpravljanje o večjih ali manjših izgubah. Dolžnost vsakega naroda naše domovine, vsakega njegovega dela in vsakega posamičnika je, da stori v boju za našo eksistenco vse, kar je mogoče in med pojmi najsikrajnejšega ne morejo in ne smejo biti nobene razlike. Najmanj pa je sposoben za to sedanjih trenutkov, ko se nahajamo še na vseh frontah, mestoma v najhujši borbi za nedotakljivi obstoj svoje drage domovine.

Službeni jezik pri železnih.

I.

Dne 3. t. m. se je vršila v parlamentarnem železniškem odseku na Dunaju debata o jezikovni odredbi za železnice, ki jo je izdal nemško-nacionalni bivši železniški minister Forstner dne 6. julija leta 1915. V tej debati je sedanjí železniški minister dr. v. Bahnhaus branil dotično odredbo in nemški službeni jezik pri železnih. Ker je to vprašanje načelne važnosti, bo dobro, da si je tudi mi vsestransko podrobneje ogledamo ter opozorimo pravočasno naše merodajne kroge na posledice, ki jih imajo taki in enaki odloki za nas Slovence.

Železniški minister trdi, da je nemški službeni jezik pri železnih tako star kot so železnice same, ter da ni govora o nikakem nasprotju s članom 19. osnovnih državnih zakonov. Prvi del njegove trditve seveda drži; ne pa tako drugi. V resnici je nemški službeni jezik, naj si bo star kot Metuzalem, protizakonit že zato, ker ni bil, kolikor je nam znano, nikdar odobren od državnega zbora, ampak ga je — kakor priznava železniški minister sam — udeležila železniška uprava sporazumno z vojaško upravo. Da krši člen 19. osn. drž. zak., priznava tudi žel. minister sam, ko pravi, da glede službenega jezika obstajajo gotove izjeme glede Galicije. Člen 19. osn. drž. zak. velja za vse v državnem zboru zastopane dežele, torej tudi za Galicijo. Če so se torej glede službenega jezika v Galiciji delale izjeme, potrjuje to samo našo trditev, ker so te izjeme gotovo le posledica člena 19. drž. osn. zakonov in ker so te izjeme zopet vstvarili ravno oni, ki so vthotapili nemški službeni jezik v železniško upravo, da tako potolažijo tiste, ki niso bili zadovoljni njim in so najbrže samo na podlagi člena 19. protestirali proti temu. S priznanjem teh izjem je pa tudi ob enem ovržena druga trditev železniškega ministra, da je namreč nemški službeni jezik naravnost neobhodno potreben za železnice. Ako se je služba v Galiciji vkljub omenjenim izjemam lahko nemoteno opravljala, je to le dokaz, da nemški službeni jezik ni tako naravnost neobhodno potreben, kakor trdi minister; saj je šlo tedaj v Galiciji tudi brez te »neobhodne potrebe«.

rimonijo, — je dejal paznik, ki je ves srečen, da zopet dobi pobežlega veslača, zapustil kajuto.

Bil je v resnici ubežnik, katerega so ljudje ujeli na obrežju in so ga pripeljali sedaj na galero, kjer se je onim, ki so ga ujeli, izplačala nagrada šestih zlatnikov.

Ono, kar je imenoval veslaški mojster majhno cerimonijo, je bila strahovita kazn.

Jetnika ki je pobežnil je so ga zopet ujeli, so najprej gnali pred vrhovnega po veljnika galere, na katero je spadal. V navzočnosti kapitana je veslaški mojster zahteval ujetnika zase, potem ko je prisegel na odprti evangelijski, da ujetnik pripada njegovim veslačem. Ko mu je vrhovni po veljnik prisodil nesrečnika, ga je dal veslaški mojster odvesti h klopi, s katere je pobežnil, in orožni mojster mu je prikoval na novo verigo, ki je bila trikrat težja od one, katero je strel, preden je pobežnil.

Skrajni čas je pa tudi, da so v te železniške razmere posvetili z baklo tudi iz drugih razlogov. Kolikor je nam znano, ne rešujejo železnice uprave — vsaj pri nas Slovincih — slovenskih vlog nikdar v našem jeziku. Zalihože, da smo kolikor toliko sami krivi temu. Naši ljudje, ki imajo posla z železnico, že iz grde ukoreninjenosti navade vlagajo prošnje in reklamacije v nemškem jeziku; drugi delajo zopet to iz strahu, da bi bili v svojih zahtevah prikrajšani, ali da bi se rešitev bogve kako dolgo zavlekel. V resnici pa je ravno to vprašanje za nas ne samo velikega narodnega, ampak tudi gospodarskega pomena. Kakor bo razvidno iz poznejšega, nismo že iz napačnega mnenja, da se to itak ne da popraviti, nikdar posvečali temu vprašanju tiste pozornosti, ki je nedvomno zaslužuje.

Železniki uradi so ravno tako javni uradi, kakor vsi drugi javni uradi; zato velja vse, kar velja za druge urade, tudi za te. Ako se je tedaj utihotapilo v te urade nemški službeni jezik, je to proti čl. 19. osn. drž. zak. in naj so bili vzroki za to še tako tehtni. Ravno službeni jezik je dajal do sedaj vsakokratnim merodajnim krogom orožje v roke za nastopanje proti nemškim narodom. Ravno nemški službeni jezik je bil ono sredstvo, s katerim je železniški minister vedno lahko branil svoje germanizatorične odredbe na železnih. Zlasti bivši železniški minister Forstner je s tem sredstvom korenito in uspešno germaniziral avstrijske državne železnice, germaniziral tako, da imamo na naših tleh med 752 uradniki komaj 176 Slovencev in pri ravnateljstvu v Beljaku komaj 1 Slovence! Izgovarjal se je sicer svoječasno, da ferman, ki ga je izdal dne 6. julija 1915, ni bil tako mišljen, kakor se ga je tolmačilo. Morda, verjetno pa to ni! Za nas je merodajno samo to, kako se je izjavil in kako so ga tolmačili oni, ki kot Nemci gospodarijo na naših tleh. Kako so ga izvajali — o tem pozneje.

Načelnik „Češkega svaza“, František Stanek, o položaju ob dr. Krekovem pogrebu.

V soboto, dne 13. t. m., po pogrebu dr. Kreka je imel »Slovenec« urednik razgovor s poslancom Fr. Stanikom, ki je pripeljal kot načelnik »Češkega svaza« s kat. narodnim češkim poslancem Navratilom v imenu Čehov v Ljubljano, da se udeležijo pogrebu dr. Kreka in je govoril ob njegovem grobu. »Slovenec« objavlja o tem razgovoru naslednje:

»Današnji veliki zgodovinski dan v Ljubljani, v prestolici Slovenije, me je presenetil. Vedel sem, da je slovenski narod edin, in da je kot en mož za deklaracijo. Toda da je to zblizanje strank dobilo ob krsti največjega Jugoslavana dr. Kreka tako prirčen značaj, da je zahteva po jugoslovanski državi tako globoko v srce vsakega ljudstva vkoreninjena, tega skoraj nisem pričakoval. Sedaj ujemam dr. Krekove besede, ki jih je izrekel o priliki svojega zadnjega zgodovinskega obiska v Pragi: »Da bi bil češki narod tako složen in edin v tem resnem težkem času, kot smo mi Slovenci!«

Neizbrisen spomin bom ohranil v srcu na knezoškofa dr. Jegliča, ki se je postavil med Jugoslavo in celo gibanja za svobodo Jugoslovancev. Videl sem njegovo zlato srce v solzah, ki so kipele ob krsti prvobornika za združenje Jugoslovancev, njegovo globoko ljubezen do naroda. In povedal bom češkemu narodu na ves glas: Ob grobu dr. Kreka, ob veličastni, tihi manifestaciji ne samo za jugoslovansko državo, ampak za svobodo vseh avstrijskih Slovanov, je pristopil knezoškof dr. Jeglič po govornih k meni in k dr. Korošcu in nam prirčno stisnil roko pred vsi tisoče broječe množico, ki je vzklikala »Slava, slava!«

V razgovoru o dr. Kreku me je prekinil Stanek: »Ne načenajte zopet težke naše rane. Bila sva dobra, prirčna prijatelja. Ta težka izguba boli Čeha nič manj kot Jugoslavo. Občeval je z nami v našem materinem jeziku kot brat z brati. Nihče ni razumel tako češke duše in češkega trpljenja in bolesti kot nesmrtni dr. Krek. Skupno smo delali v težkih in lepih trenutkih za skupno našo jasnejšo bodočnost.

Naš urednik mu je omenil, da se je ob smrti izpolnila dr. Krekova najsrčnejša želja: razbiti »Nationalverband«. Truplo dr. Kreka smo položili v grob. Tudi nemškega »Nationalverbanda« ni danes več. Razsul se je in razbil na vse vetrove. Izrazil je svojo bojazen, ali ne preti mogoče enaka usoda tudi »Češkemu svazu«! Staniku so vzplamtele oči, ko je dejal: »To se pri Češkem svazu ne zgodi! Duh demokratizacije, narodne zavednosti in železne discipline je pregloboko vkoreninjen v češkem narodu, v zastopnikih naroda. Veseli me, da Vam morem kot načelnik »svaza« sporočiti, da ne išče ogromna večina češkega parlamentarnega zastopstva samega sebe, ampak — v dr. Krekovem smislu — samo dobrobiti češkega naroda in lepše bodočnosti vseh avstrijskih Slovanov. Temeljno načelo organizacije »Češkega svaza« je proporc. Temu se po-

korijo posamezne stranke. Tako n. pr. zadnji čas češki soc. demokrati in dr. Šmeral, ki so umaknili svoje prvo podpredsedniško mesto v »svazu« v korist češkega državno-pravnega kluba, oziroma poslanca Klofača. Istotako so popolnoma neosnovane vesti nemških listov, da bi jaz kot načelnik »svaza« ne užival več zaupanja v »svazu« in v češkem agrarnem klubu.

Glede glasovanja v proračunskem odseku je poudarjal Stanek: »Ne bodite radi tega pesimisti. Skupen nastop Poljakov z drugimi slovanskimi strankami s tem ni omajal. Razmerje Poljakov z nami je prirčno. Dokazov za to boste imeli že dovolj v parlamentu. Daszinskogov govor v parlamentu je bil inspiriran od nemških socialnih demokratov, ki hočejo na vsak način ohraniti parlament. Tega pa hočejo razbiti nemški radikali, ki vedno kličejo po zlati eri Stürgkhovega absolutizma. Poljaki se s tem, da glasujejo za proračun, nikakor ne odreajo svojemu radikalnemu stremljenju po uresničenju narodnih zahtev in ne izrekajo s tem vlad in sistemu nikake zaupnice. Čuvati hočejo le parlamentarizem pred napadi od nemške strani.

Glede realizacije naših slovanskih zahtev v Avstriji je izjavil načelnik »Češkega svaza«: Bodite mirni in imejte veliko in globoko vero. Federalizem dobiva vedno konkretno obliko. Nemci in Madžari vedo dobro, da so jim avstrijske slovanske stranke bojno črto predre in da se ne morejo več dolgo držati v starih postojankah, ako nečajo zaigrati vsega. Odpor in besnost proti nam je samo odpor obupa in nemoči radikalnih nemško-madžarskih elementov, ki hočejo ustvariti med volilci razpoloženje za prihodnje volitve. Bodočnost je v rokah Jugoslovancev, Poljakov, Ukrajincev in Čehov.

Posebej glede prijateljskega stika med Jugoslavo in Čehi je dejal Stanek:

»Prijateljski stik med Jugoslavo in Čehi, katerega je gojil posebno dr. Krek, se ne bo omajal in se ne sme omajati, ampak se mora poglobiti. Bodite tozadevno popolnoma mirni.

V teh težkih, a velikih zgodovinskih trenutkih moramo biti vsi avstrijski Slovani složni in edini bolj kot kdaj prej, da uresničimo svoj veliki zgodovinski ideal. Naše vstajenje — kakor je rekel danes dr. Korošec ob grobu dr. Kreka — je blizu!«

Razne politične vesti.

Občinske volitve v Zagrebu. V ponedeljek je volil prvi razred. Zmaga »neodvisnega meščanstva« (združenje Starčevičeve stranke in hrvatsko-srbske koalicije) je sijajna. Največje število glasov oddanih za posamične kandidate »neodvisnega meščanstva«, je bilo 306, na strani frankovcev pa 167. Pa še te glasove po večini ni smatrati kot izraz zaupanja do frankovske politike, marveč jih je staviti na račun oseb kandidatov: ujhovega socialnega položaja, ali — kupčijskih zvez. Iz srca se radujemo na tej zmagi političnega poštenja nad stranko javne nemoralne v vsakem pogledu.

Dr. Kramar v Pragi. V ponedeljek, 15. t. m., je dr. Kramar ob 1/8 zvečer dospel na Fran Josipov kolodvor v Pragi. Dr. Kramar namreč še ni bil v Pragi, odkar so ga bili aretirali in odpeljali v zapor. Po amnestiji je bil odpeljan naravnost v Mlado Boleslavo, kjer je bival doslej. Na kolodvoru ga je pričakovalo že pred 7. uro zvečer množica, ki je štela nad 10.000 oseb. Pozdravljali ga je prišlo tudi več odposlanstev in društev. Na peronu ga je sprejelo veliko število odposlanstev, zastopnikov mladočeških društev in drugih zastopnikov. Odposlanstvo čeških žena mu je izročilo šopek cvetlic. Ko je dr. Kramar stopil iz železniškega voza, ga je sprejelo navdušeno vzklikanje in nato so ga spremlili v čakalnico, kjer ga je nagovoril predsednik delovnega odbora mladočeške stranke, inž. Becka, ki je poudarjal, da češki narod vrisa veselja in se neizmerno raduje njegove vrnitve. Dr. Kramar se je zahvalil na sprejemu in dejal med drugim: »Ko sem se odpeljal s tega kolodvoja, mi je bilo gledanje skozi okno prepovedano. Odpeljal se pa vžle temu nisem s težkim srcem, temveč sem bil prepričan, da pridejo zopet srečnejši dnevi, v katerih se izpolni upanje v boljšo bodočnost. To upanje me ni prevaralo, in če naš narod ve, česar mu je treba, in če ne opusti svojih ciljev, z božjo pomočjo tudi dosežemo ta cilj.« Z dr. Kramarjem je prispela tudi njegova soproga, katero je tudi nagovoril inž. Becka. Nato se je dr. Kramar s svoji vsedel v voz. Množica je pela »Kde domov mui« in »Hej Slovane« ter spremljala voz z navdušenimi »na zdar« in »slava«-klici. Ko je dospel do Vavčavskega spomenika, je množica izpregla konje in sama popeljala voz do hotela »nadvojvoda Stefan«, kjer je dr. Kramar stopil z voza in izpregovoril množici. Njegov govor je množica sprejela z viharim vzklikanjem. Dr. Kramar je nato odšel v hotel, a se pozneje odpeljal v svojo vilo na Hradčanih. Pred vilo ga je pozdravil

član mestnega sveta v imenu hradečanskega prebivalstva in dr. Kramar je kratko odgovoril. Pred vilo zbrana množica je zapela »Kde domov muje«. Množica, ki je napolnila ves Vaclavski trg, se je razšla v posamezne skupine, ki so prepevale narodne pesmi krenile preko Prikopov na Staromestni okrog in k Narodnemu divadlu in na Ferdinandovko, kjer jih je končno razpršila policija.

V Nemčiji in pri nas. »Venkov« piše: Javno, pred forumom vsega sveta, sta državni kancelar, dr. Michaelis, in državni tajnik pomorskega urada, von Capelle, poslance neodvisne socialnodemokratske stranke obtožila veleizdaje. Dokazovala sta, da so trije tisti poslancev vzpodbujali nemške mornarje, naj se spustijo proti zapovedništvu, da bi s tem dosegli skorajši mir. To revolucionarno gibanje je prišlo slednjič na dan — sicer ne bi bilo nekoliko mornarjev ustreljenih in nekoliko obsojenih v ječo. Podrobno: stoji tega dogodka nam niso znane, ali dejstvo samo je pomembno za nas. Tudi na Češkem je bila vrsta poslancev obsojenih na smrt, od katerih pa ni nikdo hujšal k pultu, radi katerega je vojno sodišče izreklo obsodbo na podlagi samih predmetov in nekoliko indicij, ki so jih čisto hoteli najti po sili. V Nemčiji niso odredili aretacije dotičnih poslancev, marveč se njihova pravda vodi odkrito v parlamentu, v katerem se morajo braniti pred vsem svetom in kjer jih morejo braniti tudi druge stranke, kar se je mej tem tudi zgodilo. V tem slučaju pada v oči ravno razlika, kakor razmere so pri nas in kakor v sosednji državi. Tu imajo najboljši odgovor tisti nemški in madžarski kričalci, ki jim še danes ne gre v glavo, zakaj bi se morala zopet priznavati veličastnost mandatarov obsojenih čeških poslancev ali zakaj niso še danes v ječi! — Predstavite si samo, kaj bi se zgodilo pri nas, ako bi imela naša vlada takih dokumentov v rokah, kakor jih ima Michaelis o neodvisnih socialnih demokratih! To bi bila persekucija, kakršne še nismo doživeli. Kako bi šele potem razgrajali vsi Nemci, začeni pri Wolfu vse do grofa Thuma-Salma, in kako bi šele tedaj pozvali Madjari redarstvo na pomoč proti nam! V Nemčiji ni dr. Michaelis, ni von Capelle (ki pa je moral med tem odstopiti radi svoje obtožbe proti neodvisnim socialistom) dal nobenega poslanca zapreti, ni bilo izjemnega sodišča; stvar se je vodila tam, kamor spada, v poslanski zbornici. Tam so se mogli braniti tisti, na katere je padla težka obdolžitev. Pri nas pa je bil v času, ko so bili naši poslanci zaprti, parlament obsojen v molčanje, a vse drugo je bilo prepuščeno v razsodbo vojnemu sodišču. To treba naglasiti, da bi se nekateriki ne sklicevali na sosednjo državo, ki zna braniti čast svoje poslanske zbornice.

Madjari in Slovaki. Načelnik češko-slovenske Jednote, inž. Rotnagel, je objavil v praških »Narodnih listih« kaj instruktiven članek, ki drastično osvetljuje, pod kakimi — neevropskimi razmerami morajo živeti sirote Slovaki na Ogrskem, ki bi bilo — ako bi smeli verjeti kakemu enarjariju a la grof Apponyi, ko je z madžarskim svobodoljubjem... krošnjarij pred vojno po različnih centrih Evrope in lagal — pravi in edini dom pravičnosti in svobode pod solncem. Inž. Rotnagel pa nam pripoveduje, navajajoč konkretna dejstva, kako je v resnici. Javno življenje ogrskih Slovakov v zadnjih desetletjih je bilo izpolnjeno skoro popolnoma po boji s sodišči in izvrševalnimi organi vlade. Od leta 1898 do avgusta 1909 je bilo političnih procesov proti Slovakom 89, obsojenecv 500, in sicer na 82 let, 10 mesecev in 9 dni. — Denarni glob — poleg velikih sodnih stroškov — je bilo 39.381 kron. Predmet obtožbe je bil v večini slučajev »hujškanje proti madžarskemu narodu«. Interesantno je, da je bil pisec zgolj statistike procesov proti Slovakom obsojen v 2 meseca zapora, ker je — »hujškale!« Eno željo imamo: da bi izpoznal tistega Madjara, ki je bil obsojen radi »hujškanja proti slovaški narodnosti!« In baje je mnogo takih hujškanecv. Tako n. pr. sodnik dr. Filiberger v Myjavi in profesor Gerő v Banjski Bistrici (v resnici se je imenoval Gurichan, renegat iz trečinskega komitata) hujškata zistenatično že mnogo let v svojih takimenovanih patrijotičnih po vladni vzdrževanih listih »Obzor« in »Krajan« proti Slovakom. Podobno počenja mnogi peštanski žurnalisti, številni politiki, uradne osebe, profesorji itd., itd. — Brez statistike, ker brezstatistika, so vsakdanja trpljenja, ki jih morajo Slovaki trpeti od strani izvrševalnih organov vlad (občinskih notarjev, sodnikov, zupanov in podobnih). Ti ljudje so sovražniki ljudstva, je šikanirajo proganjajo, mesto da bi bili zaščitniki in svetovalci. Umevno je, ako je v takem položaju lahko možno, da zaostalemu ljudstvu — posebno v vzhodnih županijah — taki brezvestni poudinci naravnost krajevo, da celo tudi korporacije! Navajam le en slučaj: neka Katarina Bolcarovičeva iz Mataševica je vložila v madžarsko posojilnico 700 kron. Ko je po štirih mesecih potrebovala denarja in ga dvignila, jej niso izplačali nikakih obrestí, pač pa so jej 9 K 32 vin. — utrgali, ker so jej... hranili denar! — Taki slučaji morajo užaliti vsak pravni človeški čut. O političnih, kulturnih, gospodarskih, da, celo tudi družabnih trpljenjih ogrskih Slovakov bi mogli pisati cele knjige. Zboljšanja ni pričakovati. Oblike vlade o demokratizaciji volilnih redov so bile sicer vsikdar slovesne, ali — neresnične. Da, tudi o tistih, ki so v zadnjih letih prevzemali nalogo, da izvedejo reformo volilne pravice, moremo reči, da so sprejeli to nalogo z namenom, da — onemogočijo reformo! Gotovo je, da se Madjari

odločno postavijo proti vsaki resnični demokratizaciji, ki bi se jim eventualno vsilila. Saj bi jim uresničene pomenjalo tudi izvedbo narodne enakopravnosti, torej bi pomenjalo padec ideje »enotne madžarske narodne države ob Donavi«. Od te ideje Madjari ne odnehajo!

Prodaja kuriva.

Oglike, 10 kg na izkaznico.
Novo mesto: Rdeče izkaznice št. 1276—1435 (obrobna št. 2) dne 19. 10., pri Rupena M., ul. U. Foscolo 19, (cena 66 vin. kg).
Premog (fossile), 20 kg na izkaznico.
Sv. Vid: Modre izkaznice št. 14—101 (obrobna št. 3) dne 19. 10., pri M. Giurco, Andr. S. Tekla 4, (cena 18 v. kg), št. 811—851 (obrobna št. 2) in št. 1—13 (obrobna št. 3) dne 19. 10., pri Verbaš A., ul. Cereria 2, (cena 18 v. kg).
Staro mesto: Modre izkaznice št. 314—365 (obrobna št. 3) dne 19. 10., pri G. Turcovich, ul. della Mura 19, (cena 18 v. kg).
Novo mesto: Modre izkaznice št. 152—363 (obrobna št. 3) dne 19. 10., pri Stock E., ul. Squero nuovo 15, (cena 18 v. kg).
Barriera vecchia: Modre izkaznice št. 136—240 (obrobna št. 3) dne 19. 10., pri Rupena M., ul. U. Foscolo 19, (cena 18 v. kg).
Barriera nuova: Modre izkaznice št. 741—766 (obrobna št. 3) in št. 1—509 (obrobna št. 4) dne 19. 10., pri Comar G., Via Scussa 1, (cena 18 v. kg).
Kjorola: Modre izkaznice št. 194—231 (obrobna št. 1) dne 19. 10., pri Tedeschi M., ul. del Bosco 32, (cena 18 v. kg).
Kjadin: Modre izkaznice št. 175—241 (obrobna št. 1) in št. 1—35 (obrobna št. 2) dne 19. 10., pri Ribarič T., ul. Vitt. Alfieri 15, (cena 18 v. kg).
Sv. Jakob: Modre izkaznice št. 137—253 (obrobna št. 2) dne 19. 10., pri Komar F., ul. D. Bramante 12, (cena 18 v. kg), št. 254—318 (obrobna št. 2) dne 19. 10., pri Stancich G., ul. S. Zenone 2, (cena 18 v. kg).
Sv. M. M. spodnja: Modre izkaznice št. 1—67 (obrobna št. 1) dne 19. 10., pri Zloben, ul. S. Marco 29, (cena 18 v. kg).
Rojan: Modre izkaznice št. 255—349 (obrobna št. 1) dne 19. 10., pri Gavinel O., ul. Mirti 17, (cena 18 v. kg).
Vrdela: Modre izkaznice št. 465—563 (obrobna št. 1) dne 19. 10., pri Votavcu G., Scoglietto 45, (cena 18 v. kg).
Rjavi premog (briquettes), 10 kg na izkaznico.
Skorklja: Modre izkaznice št. 80—118 (obrobna št. 2) dne 19. 10., pri Godniku F., Pendice Scrocola 345 (cena 38 v. kg).
Sv. M. M. zgornja: Modre izkaznice št. 279—337 (obrobna št. 1) pri G. Frank, Bivio 8 (cena 38 v. kg).

Domače vesti.

Tržaška cenzura se meni za sklepe državnega zbora toliko kot za lanjski sneg. Državni zbor je sklenil odpravitev politične cenzure, nam pa je tržaška cenzura ertala v večeršnjem članku »Brez krvi in mozga« nekaj stavkov, ki se prav čisto nič ne nanašajo na dogodke na bojiščih in v vojevanje kot takšno. Če smo rekli, da jugoslovanskemu narodu ni bilo treba vojne, da je ni hotel in da ga tudi nihče ni vprašal, ali jo hoče, temveč jo je moral sprejeti kot neodvrtljivo zlo, smo s tem le ugotovili splošno znano v parlamentu tolikokrat poudarjano in kot največje pogreško nekdanje Stürgkhove absolutistične vlade tako grajano dejstvo, vključ kateremu pa je jugoslovanski narod ves čas vojne kazal toliko smisla in ljubezni do monarhije in vladarske hiše habsburške, da mora smatrati za največje žaljenje, če sedaj prihaja neka dunajska »dinastična stranka« in ga hoče učiti lojalnosti in domoljubja. Se bolj čudno se nam pa zdi, da je tržaška cenzura tekmo štirih dni že dvakrat vzela v zaščito — uemsko irredentstvo, in v večeršnjem slučaju celo potem, ko smo pred kakim tednom, ob priliki Hindenburgove sedemdesetletnice brez ertanja mogli povedati isto, kar nam je ertala večeraj, ko smo priporočali dunajski »dinastični stranki«, da naj posveča svoje delovanje tistim, ki pozivljajo avstrijsko ljudstvo na slovesno praznovanje Hindenburgovih jubilejev in dosledno pozabljajo svojega lastnega vladarja ob hočenzollernskem sijaju. To priporočilo »dinastični stranki« pač nima ničesar opraviti s taktičnimi in strateškimi potezari na bojiščih in se je skoraj dobesedno tako mogoče objaviti pred onim sklepom poslanske zbornice o odpravi politične cenzure, po onem sklepu pa ne. Koliko pa so potem vredni sklepi državnega zbora, če se cenzurne oblasti briga jo toliko zanje, kot kaže ta primer?

Tudi pri nas je nekaj podobnega. V Zagrebu se vrše sedaj občinske volitve. Nasproti si stojijo dve stranki: na eni strani je koalicija poštenih elementov brez razlike političnega mišljenja, na drugi pa — frankovci. Ti poslednji se seveda tudi v tej borbi niso izneverili svojim proslutim metodam — laži in obrekovanja. Ker drugače ne morejo nasprotnim kandidatom do živega, pa skušajo na podel način vzbujati dvome na njihovem političnem in osebnem poštenju. Lažejo, da se ti može na raznih častnih mestih osebno okoriščajo. »Hrvatska Država«, glasilo Starčevićeve stranke, kliče tem brezdušnim ljudem: »Vas ne vodi splošno dobro, ampak želja, da bi vi prišli do uživanja tistega, kar označate kot plačo, prihodek in korist!« Nota bene, vi silite z vsemi dopuščenimi in nedopuščenimi sredstvi na tista mesta sedaj, ko bo manj

deja in odgovornosti, onega pa, kar vi imenujete korist — več! Kajti vsak začel je težaven, pri vsakem začetku je največ dela! Tako tudi pri mestni hranilnici. Ne samo dela, ampak tudi velikih skrbi. Če nimamo očitate osebnosti korist, češ, da so radi sebe ustanovili zavod, kaj pa potem vodi tiste, ki hočejo priti na njihova mesta? Mari hočejo predložiti, da podjetje — preneha? Ne dajmo se torej zavajati po osebnih strasteh in osebnih antipatijah, ali morda tudi po kakih manje lepih razlogih! K tem izvajanjem zagrebškega lista bi mi destavili vprašanje: če je kdo vestno sodeloval pri kakem narodnem podjetju od njega začetku, ko je bilo težko najti sodelavcev, ker je trebalo le delati, skrbeti in žrtvovati — ali se more takemu človeku očitati osebne koristi, ako pozneje, ko se je zavod razvil in vspeva, dobiva pri njem — ne plače, ne dobičkov — marveč le odškodnino, določeno po statutu, ki bi jo prejel tudi vsakdo drugi, ki bi prišel na njihovo mesto? Zamilimo se le nazaj v prve začetke naše gospodarske organizacije v Trstu! N. pr. naše tržaške posojilnice in hranilnice. Kake mižerne so bile prvotne razmere, koliko težko je bilo premagovati, koliko skrbi, ko niso imeli oni, ki so se trudili, nič drugega v plačilo, nego nado in vero, da vendar le pojde! In šlo je! Ali ne bi bila potemtakem najkrajveja krivica, ko bi na take može padala senca sumničenja z — osebnimi koristmi? Zopet eden iz dolgo vrste. Dne 1. t. m. je umrl v bolnišnici usmiljenih bratov v Gradcu v cvetu mladeniških let Marko Dubravčič, sin ugodne družine iz Nerezidna na otoku Braču. Tudi tega mladeniča je vsled vojnih dogodkov zadela usoda večine dalmatinske neodvisne inteligence. Tudi v njem so — velike oči videle nevarnega političnega zločinca in sledila je znana procedura: aretacija, preiskava, razprava pred vojnim sodiščem v Mariboru na — 14 mesecev ječe. To kazen je Dubravčič večinoma prestal v Gradcu in Mariboru, dokler ga ni rešil iz ječe velikodušni čin cesarja. In sedaj je umrl v bolnišnici v Gradcu. Ni nam znana bolezen, ki je tega inteligentnega mladeniča položila v zgodnji grob. Sodimo pa, da mu vse to, kar je doživel od aretacije pa do pomiloščenja — ni utrljalo zdravja!

Obračunlo si svojo kožo! Pod tem naslovom objavila torkova opoldanska »Tagespost« naslednjo, kratko, a značilno vestico: »S prijateljske strani nam pišejo: Peter Rosegger ima prav; četudi damo zadnjo srcajo, svojo kožo si vendar obranimo (nemški štajerski pesnik Rosegger je namreč objavil posebno priporočilo za oddajo perila v vojaške namene; — prip. ured.); toda če zaradi zasege premoga, prikrajševanja krompirja, duhovitih, skoraj humorističnih naredeb itd. hočemo skočiti iz kože, kam naj bi pa potem mogli skočiti?« — Zakaj se ni pristavil »Tagespostni« dopisnik n. pr. tegale: »Posebno sedaj, ko je vse perilo izginito iz trgovin kot kafa in mora človek, kakor v Trstu, od 4 jutraj naprej ves dan stati v vrsti, da dobi izkaznico za nakup enega para nogavic ali par žepnih robcev, za katere potem lahko obleta vse tržaško mesto in jih še ne dobi, ali pa kvečjemu na zlato tehniko! Za srcajo naj bi že šlo, toda bojimo se, da pojde žnjo tudi koža in vse, kar je pod njo!«

Zadnji konfiranci iz Dalmacije na »svobodo«. Iz hrvatskih listov posnemljemo, da sta po posredovanju južno-slovenskih poslancev slednjič rešena konfirancije tudi bivši urednik splitske »Svobode«, g. I. Čulić in soproga mu Majja. Prejela sta že od namestništva, da se smeta povrnuti v Split. Besedo svobodi smo gori stavili med »usescas«. Gospod in gospa Čulić sta namreč zadnja konfirancija iz Dalmacije — a prva med obsojenimi, ki jima je dovoljena povrnitev v domovino! Vsi drugi so še izven Dalmacije! Hrvatski listi se nadajajo, da se bodo tudi ti mogli skoro povrnuti. Iz srca jim bi želeli tega. Ali grenko je, da so na »svobodo«, a vendar se jim še nadalje krati osebna svoboda! Tako se godi tudi mnogim slovenskim bivšim konfirancem. Konfiranci niso več, ali, v domovino se ne morejo povrnuti. Čin konfirancije je izbrisan, posledice pa morajo vendar dalje nositi. Svobodni so in — ne svobodni. Pa naj se mari čudimo temu, ko smo čitali v čeških listih o raznih slučajih, ko so morali pomiloščenju ostajati v zaporih. Cesar je s pomiloščenjem korigiral tudi marsikako — kako bi rekli, da ne bo zamere? — zmoto, oblastveni organi pa so vsaj zavlačevali izvršbo volje blagega vladarja! Cesar je pomiloštil in ni videl v tem nobene nevarnosti za državo in domovino, oni drugi pa so bili — bolj varuhi interesov države...! Pa tudi to si moremo razlagati, čim vemo, da je bila spoštovana družba Wolfow ogorčena radi pomiloščenja... V logih sovraštva in narodne podivjanosti so še vedno močni gospodje...!

Popravljamo. V večeršnjem »Edinosti« je bilo objavljeno, da se bo po odredbi papeške stolice zanaprej Vseh Svetih dan po vsem katoliškem svetu praznoval 2. novembra in ne 1. novembra, kar doslej. To je pomota. Vseh Svetih dan se bo praznoval tudi zanaprej vedno 1. novembra, pač pa se bo po odredbi papeške stolice praznoval Vernih duš dan po vsem katoliškem svetu 2. dan meseca novembra, vsled česar se je moral prenesti tržaški domači praznik sv. Justa, ki se je doslej praznoval 2. novembra, na 3. dan novembra, katerega smo doslej praznovali v Trstu Vernih duš dan. Ker je 4. novembra god našega cesarja Karla I., bomo torej odslej imeli v začetku meseca novembra kar štiri praznike skupaj, ali če se pripeti,

da je 31. oktobra ali 5. novembra nedelja, celo pet praznikov. Skoraj preveč te dobrote!

C. kr. sodnija v Cerknem se je preselila v Idrijo.

Razpis službe. Na deški ljudski in meščanski šoli Družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu (Sv. Jakob in Acquedotto) sta popolniti dve suplentski mesti, vsaj eno z moško učno močjo. Prošnje šolskemu vodstvu. — J. Vrščaj.

Poveljništvo streškega polka št. 5 nam piše: V sovražni deželi, v neposredni bližini fronte si je polk ustanovil vojaški dom, s skromnimi sredstvi, ki jih more nuditi negotoljubna, po vojni opustošena dežela. Vključ vselj enostavnosti in preprostosti pa je vendar za naše vrlo moštvo prava dobrota, da jim je po težavni službi v streških jarkih na razpolago prostor, kjer se morejo v miru odpočiti in razvedriti. Da pa jim more nuditi to razvedrilo, potrebuje polk veliko beriva in sicer v domovinskih jeziku. Ker je veliko pripadnikov polka Slovencev, slovenskih sinov Primorske, prosi polk slavno uredništvo, da bi stremiljenje polka, da bi svojemu moštvu nudil kolikor le mogoče prijetno razvedrišče, podpiralo z brezplačnim dopisiljanjem 2 ali 3 izvodov svojega cenjenega lista Tega daru bi bili vsi Slovenci pri polku veseli in bi bili odkritosrečno hvaležni zanj. — Polkovni poveljnik: Skabar, podpolkovnik. — Samoočebni je umljivo, da kar najradovoljnejše ustrezamo tej želji, in le še prosimo naše ljudstvo, da tudi po svojih močeh poskrbi za razvedrilo našega moštva pri imenovanem polku in pošlje njegovemu vojaškemu domu kolikor mogoče slovenskih in hrvatskih knjig. Naslov: Vojaški dom c. kr. streškega polka št. 5, vojna pošta št. 211.

Preko notranjega gre pot do vnanjega mira. V drugem odstavku večeršnjega članka pod tem naslovom je en stavek nepopoln, vsled česar ni logične zveze. Dotično mesto se mora glasiiti: »Zato tudi ne more biti trajen noben vnanji mir, sklenjen le v zadovoljstvo dveh narodov (ti dve besedi se manjkali v stavku) in ob trpkosti in zagrenelosti vseh drugih narodov.

Razpis štipendij. Za tekoče šolsko leto se razpisujejo tri štipendije Zinzendorfskega gojenškega zavetišča (Alunatto Zinzendorffiano) v znesku 600 kron vsaka, namenjene trem mladeničem, ki so rojeni in pristojni v tržaško občino ali vsaj stalno bivalo v Trstu ter obiskujejo oddelek za gradnjo ladij na tukajšnji c. kr. drž. obrtni šoli. Samo v slučaju, da ne bi bilo kvalificiranih prosilcev, se štipendije podelje tudi drugim dijakom, ki bivalo stalno v Trstu. Z običajnimi listinami opremljene prošnje je vložiti najdalje do 31. t. m. na tukajšnji magistrat.

V Bukovini poslajete zopet: 1.) za navadni pisemski poštni promet postni uradi: Dracovnetz, Hliboka, Kostestie, Marjestic in Unter Wikow, 2.) za celotni pisemski poštni promet postni urad Ober Wikow, 3.) za pisemski in denarni promet postna urada Michaleze in Rostoki.

Konsumna družba v Rojanu vabi vse krmarje, oziroma zastopnike konsumnih (gostilniških) društev iz Rojana, Grete in Skorklje na važen razgovor, ki se bo vršil danes, 18. t. m., zvečer ob 7 uri v Konsumnem društvu v Rojanu.

Češko Budjeviška Restavracija (Bosakova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ul. G. Galatti (zraven glavne pošte.) Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

GAMBRINUS
vsaki večer
ob 9%
velika varietetna predstava.
Vstopnina K 1.—

Novo pogrebno podjetje Trst.
Corso št. 47. (pri Trgu Piazza della legna) Telefon 1402.
Vrši vsakorazredne pogrebe, prevoz mrličev na vse kraje države, zaloga in razprodaja mrtvaških predmetov, krste iz kovine in vsako vrstnega lesa v raznih oblikah, vence, sveče i. t. d. po primerni ceni. — Skladišča v lastnih prostorih via della Tesa št. 31.
Brzjavljeno: NOVO POGREBNO PODJETJE — TRST.

Dobroznna urarna in zlatarna
Alojzij Povh
Trst, Piazza Barriera vecchia št. 3, kupuje zlato, srebro in dragulje po najvišjih cenah.

MALI OGLASI
se računajo po 4 stb. beseda.
Mastno tiskano besedo se računa enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 40 stotiat.
z ženo a brez otrok. se išče za stalno mesto. Naslov pove Ins odd. Edinosti. 1534

Mlada gospodična, kateri tina vesela za delo, in je vešča popolnoma slovenskega in nemškega jezika in nekaj itajanskega, ter reflektira na boljšo bodočnost, dobi takoj službo kot praktkantinja pri nekem tržaškem slovenskem podjetju. Trgoška izobrazba ni absolutno potrebna. Ne reflektira se na one gospodične katere ne stannjajo v središču mesta. Natančne pisane poudbe pod Praktikantinja 14—17 na lns. odd. Edinosti. 1537

Krepkega vrtnarja se išče za stalno mesto. Naslov pove Ins odd. Edinosti. 1534

Vojni Invalid je izgnan pri oblikih Chizra palice. Najditej je uljudno nastolen prinesiti jo v kavarno Moncenio k pultu proti dobri nagradi. 1540

40leten vdovec, samostojen obrtnik, želi znana v svojo enotvo s pridnim delom, ali vdovo brez otrok od 30—35 let staro. Re-na ponudbe pod št. 40 na Inzeratni oddelek Edinosti. 1537

Fotograf Anton Jerkič posnaja v svojem ateljeu v Trstu, Via delle Poste št. 10. 407

JADRANSKA BANKA
Trst, Via Cassa di Risparmio 5
(Lastno posojilo)
Kapital in rezervi K 13,200.000.—
FILLJALKE: Dunaj, Tegethofstrasse 7—9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zadar.
VLOGE NA KNJŽICE
3 1/2 %
od dneva vloge do dneva vzigaja. Rentni davek plačuje banka svojega Obrestovanje vlog na tekočem in žiroračunu po dogovoru — Akreditivni čeki in nakaznice na vsa tu-in iznosna tržišča.
KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, priporočila, delnice, srečke, valute devize, promesa itd. Daje PREDJME na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. SAFE DEPOSITS PROMISE. — Prodaja srečk razredne loterije Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzi izgubi, razvrij, znebanja srečk, i. t. d. brezplačno. Stavbni krediti, remours krediti, Borzna naročila. — Inkaso.
MENJALNICA. — ESKOMT MENIC.
Telefoni: 1463, 1798 in 2076.
Uradne ure: od 9 do 1 popoldne.
Brzjavljeno: JADRANSKA

Kabaret-Varietè MAXIM
Trst - Via Stadlon 10 - Trst
Odprt od 8^{1/2} zvečer naprej!
Vstopnina K 2

Zlatarnica G. Pino
v Trstu se je preselila na Corso št. 15 v bivšo zlatarnico G. Zerowitza & Figlia.
Velika izbira srebrnih in zlatih ur, uhanov, prstanov, veržic itd.
Cene zmerne. Cene zmerne.

ZOBOZDRAVNIK
Dr. J. Čermák
v Trstu, ul. Posta vecchia 12, vogal ulice delle Poste.
Izdiranje zobov brez bolečine.
Plombiranje.
UMETNI ZOBJE